

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ข่าวสิ่งแวดล้อม ประจำ **วันศุกร์ที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561**

หนังสือพิมพ์ **กรุงเทพธุรกิจ** ปีที่ **31** ฉบับที่ **10746** หน้า **6**

Col.Inch : **70.29** Ad Value : **168,696** PRValua (x3) : **506,088**

เปิดเบื้องหลัง 'ธรณ์' เจริญมือบโรงไฟฟ้า

● **อิทธิพักร ป๊ะระโรงจ๋**
กรุงกพอรุรงก

การต่อสู้อันยาวนานของกลุ่มชาวบ้านในนามเครือข่ายปกป้อง สองฝั่งทะเลกระบี่-เทพา ยุติโรงไฟฟ้าถ่านหิน สิ้นสุดลงเมื่อช่วงเช้าวันที่ 20ก.พ.2561 รวมเวลาของการชุมนุม 9 วัน ที่กลุ่มผู้ชุมนุมปักหลักกวดต้น อดอาหารประท้วง ที่ด้านหน้าสหประชาชาติ ก่อนหน้านี้ ยังมีแนวคิดที่จะยกระดับ อหิงสา-อารยะขัดขืนบุกทำเนียบรัฐบาลในวันประชุม ครม. แต่การประชุมต้องยุติลง หลังการเจรจาที่อาจเรียกได้ว่า คือ การสงบศึก

เงื่อนไขภายใต้การสงบศึกครั้งนี้ที่น่าสนใจคือ อะไรที่ทำให้ ระดับรัฐมนตรีพลังงาน "ศิริ จิระพงษ์พันธ์" พร้อมด้วยรองผู้ว่าการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย มาเจรจาด้วยตัวเอง ยังมี ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ รองคณบดีคณะประมง ม.เกษตรฯ ในฐานะคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่เป็นหนึ่งในคนร่างหนังสือบันทึกข้อตกลงเจรจาสงบศึก ส่งผู้ชุมนุมกลับบ้าน ภายใต้เงื่อนไข 4 ประเด็นสำคัญ

“ ข้อตกลงร่วมกันไม่ใช่ ยุติโครงการ แต่เป็นการเริ่มต้นใช้เครื่องมือลดความขัดแย้งด้วยการประเมิณผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ ”

1.การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือ กฟผ. ต้องถอนรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ หรือ EHIA โรงไฟฟ้า ทั้ง 2 โครงการ ออกจากการพิจารณาของสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกมาภายใน 3 วัน

2.ต้องร่วมกันจัดทำรายงานผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) หากได้ข้อสรุปว่าไม่เหมาะสม ต้องยกเลิกโครงการ มีกรอบระยะเวลา 9 เดือน 3.หากผล SEA ชี้ว่าโครงการเหมาะสม ต้องมีคนกลางเป็นผู้จัดทำ EHIA 4.ให้ทั้งสองฝ่ายถอนอคติความระหว่างกัน

หลังลงนามร่วมกันยังมีเสียงของผู้สนับสนุนที่ต้องการให้ฉีกสัญญาลงนามแต่เรื่องนี้ได้รับคำยืนยันจาก ธร.ธรณ์ว่า ข้อตกลงร่วมกันไม่ใช่การล้มเลิกยุติโครงการ แต่เป็นการเริ่มต้นโดยใช้เครื่องมือลดความขัดแย้งด้วยการประเมินผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ หรือ SEA

“ที่เราต้องนำ SEAมาใช้เพราะเป็นเรื่องของพื้นที่ ข้อตกลงกับกลุ่มคัดค้าน ไม่ได้พูดเกี่ยวกับถ่านหิน ไม่ได้พูดว่า ไฟฟ้าพอไม่พอใช้ ไม่ได้พูดถึงว่าโรงไฟฟ้าถ่านหินสะอาด หรือสปรกเพราะเรื่องนี้ไม่ใช่แค่เรื่องของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ แต่การที่ต้องนำ SEAมาใช้เพราะเป็นเรื่องของพื้นที่เมื่อคนพื้นที่มีข้อสงสัยก็ควรนำกลไกของพื้นที่มาตอบ แต่ถ้าเป็นเรื่องรวมทั้งประเทศสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินเพิ่มอีกหรือเปล่า หรือสร้างโรงไฟฟ้าหมุนเวียนอะไรก็ตามก็เป็นเรื่องของคนทั้งประเทศไม่ใช่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตัดสิน”

แม้จะมีภาระงานมาก แต่ได้รับการร้องขอจาก ศิริ จิระพงษ์พันธ์ รัฐมนตรีพลังงานให้เข้ามาช่วยเพื่อหาทางออก

ดร.ธรณ์ก็รับอาสาเข้ามาทันที ด้วยเหตุผลเคยทำงานร่วมกันในฐานะสมาชิกปฏิรูปประเทศ และ ยังเป็นคนที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่ระบืออยู่แล้ว

การทำ SEA ไม่ใช่สิ่งใหม่ เพียงแต่กฎหมายยังอยู่ในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) การทำ SEA ยังเคยถูกนำมาใช้กับการก่อสร้างโครงการท่าเรือน้ำลึกปากบารา ที่สำนักนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.)เคยนำมาใช้ ทำมาหลายเดือนแล้ว การทำ SEA จะมีนักวิชาการทั้งหลายที่เป็นที่ยอมรับ และมีข้อดีกว่าการทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ที่ลือกอยู่บริษัทไปจ้าง

ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์

บริษัทนอกเหนือที่กำหนดไว้ไม่ได้ แต่การทำ SEA สามารถจ้างหน่วยงานกลางได้ เช่น มหาวิทยาลัยต่างๆ 2-3 แห่ง

ผลการทำ SEA ยังต้องเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ทั้งกลุ่มทุน กลุ่มต้าน แต่กระบวนการหลักเกณฑ์คัดเลือกให้เป็นที่ยอมรับจะใช้หลักเกณฑ์อย่างไร เรื่องนี้ได้รับการอธิบายว่า เหล่านี้จะต่างกับคณะกรรมการศึกษา EIA โดยจะเน้นการศึกษาทางวิชาการในการลงพื้นที่ ประเทศไทยมีนักวิชาการเก่งๆมากมาย ทั้งด้านระบบนิเวศ

ด้านสัตว์ป่า ด้านทะเล

ส่วนในพื้นที่ ทั้งสงขลา และ กระบี่ หากให้ดูหรือจากข้อมูลของผู้คัดค้าน ดร.ธรณ์ ยังไม่ขอออกความเห็น แต่ย้ำว่า การทำ SEA ครั้งนี้ ไม่ได้พูดถึงว่า โรงไฟฟ้าถ่านหินดีหรือไม่ดี เพราะยังมีเวลา การศึกษา SEA นานถึง 9 เดือน

อนาคตหากไม่มีโรงไฟฟ้าในถ่านหิน ภาคใต้เพิ่ม ดร.ธรณ์ บอกว่า **ตอนนี้มีความพยายามเพิ่มสายส่งไฟฟ้าลงภาคใต้ เพราะใกล้เต็มแล้ว มีภาวะความเสี่ยงด้านความมั่นคงของพลังงาน ฉะนั้นอาจจะต้องเติมสายไฟเพิ่มเติม กระจายสายไฟในภาคใต้ ในอนาคตเราคงต้องมีโรงไฟฟ้า แต่โรงไฟฟ้ามีหลายแบบ**

ถ้าถ่านหินคนไม่สามารถยอมรับ ราคาได้ ก็ต้องเป็นถ่านหิน เพราะถ่านหินยังก็ ราคาถูกที่สุดก็ต้องยอมรับ แต่ถ้าเกิดคนยอมรับราคาได้บ้าง ก็อาจเป็นก๊าซธรรมชาติ ซึ่งโรงไฟฟ้าที่ใช้ก๊าซธรรมชาติไม่ค่อยมีปัญหา

“เราอยู่กับก๊าซมานานใช้ก๊าซ 60% ผลิตไฟฟ้า แต่ถ้าหากอยากได้บริสุทธิ์ จริงก็ต้องใช้พลังงานหมุนเวียน แนนอนก็ต้องแพงขึ้นไป หรือ แม้การใช้โซลาร์ฟาร์ม ต้องใช้พื้นที่ ไม่ทำลายป่า เพราะต้องใช้พลังงานแสงอาทิตย์”

การขับเคลื่อนนับจากนี้คือ กระหวง

พลังงานที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมา แต่สิ่งที่ ดร.ธรณ์ ยังคงเน้นย้ำ คือ การทำ SEA ที่สำคัญ ไม่ใช่การเข้ามาพูด ถึงโรงไฟฟ้าถ่านหินดีหรือไม่ดี จะเน้น ในด้านการศึกษาความเหมาะสมในพื้นที่ เป็นหลัก ทั้ง ระบบนิเวศน์ การประมง การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ การกัดเซาะ ชายฝั่ง การท่องเที่ยว ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมหลัก

แม้การเริ่มต้นใหม่เพื่อศึกษา โครงการ โรงไฟฟ้าหิน อาจมองเป็นการยื้อเวลา แต่เบื้องหลังการเจรจาสงบศึก หนึ่งใน น้ำหนักสำคัญที่ทำให้ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี สั่งการให้ผู้ที่ เกี่ยวข้องให้รีบ “จบ” เป็นเงื่อนไขสำคัญ ที่ทำให้เกิดจุดเปลี่ยนของเหตุการณ์ คือ ความกังวลการยกระดับ กลุ่มคัดค้าน เคลื่อนไปงานประชุมที่ยูเอ็นคงไม่ดีแน่ ที่จะประชุมเตรียมความพร้อมเพื่อ สนับสนุนการทบทวนเป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน ข้อ 7 (พลังงานสะอาด ที่ทุกคนเข้าถึงได้) ณ สหประชาชาติ โดยมี ไทยเป็นเจ้าภาพ และมีตัวแทน หลายชาติเข้าร่วม

9 เดือนนับจากนี้ ยังจับตาทุกความ เคลื่อนไหว ทั้งกลุ่มหนุน กลุ่มต้าน นับเป็นอีกหนึ่งโครงการ โครงการบน เส้นทางความเห็นต่าง ที่อาจกลายเป็น ความขัดแย้งของคนในพื้นที่